

Zhrnutie

Výročná správa úradu EASO o situácii v oblasti azylu v EÚ za rok 2018

24. jún 2019

Printed by Bietlot in Belgium

Text bol dokončený v júni 2019

EASO ani iná osoba, ktorá koná v mene EASO nenesie zodpovednosť za prípadné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2019

Print ISBN 978-92-9476-775-2 doi:10.2847/790526 BZ-02-19-250-SK-C
PDF ISBN 978-92-9476-670-0 doi:10.2847/803170 BZ-02-19-250-SK-N

© Európsky podporný úrad pre azyl, 2019

Reprodukcia je povolená len s uvedením zdroja.

Na akékoľvek použitie alebo reprodukciu fotografií alebo iného materiálu, ktorý nie je predmetom autorského práva EASO, je potrebné povolenie priamo od držiteľov práv.

Zhrnutie

**Výročná správa
úradu EASO
o situácii
v oblasti azylu
v EÚ za rok 2018**

24. jún 2019

Časti zhrnutia

Zhrnutie	3
Vývoj situácie na úrovni EÚ	4
Medzinárodná ochrana v EÚ+	8
Významný vývoj na vnútroštátnej úrovni	15
Fungovanie CEAS	16

Zhrnutie

Úvod

Výročná správa úradu EASO o situácii v oblasti azylu v Európskej únii za rok 2018 poskytuje komplexný prehľad vývoja v oblasti medzinárodnej ochrany na európskej úrovni a na úrovni vnútroštátnych azylových systémov. V správe, ktorá vychádza z celého radu zdrojov, sa skúmajú hlavné štatistické trendy a analyzujú sa zmeny v krajinách EÚ+ v oblasti ich právnych predpisov, politík, postupov, ako aj vnútroštátnej judikatúry. Aj keď je správa zameraná na kľúčové oblasti spoločného európskeho azylového systému, často sa v nej uvádzajú potrebné odkazy na širšie súvislosti týkajúce sa migrácie a základných práv.

Vývoj situácie na úrovni EÚ

V roku 2018 sa v oblasti medzinárodnej ochrany v Európskej únii zaznamenal významný vývoj.

Pokračovali medziinštitucionálne rokovania o návrhoch azylovej reformy. Európska rada v decembri 2017 stanovila cieľ prijať stanovisko k celkovej reforme do júna 2018. Výrazný pokrok sa dosiahol v piatich zo siedmich návrhov: **Agentúra Európskej únie pre azyl, nariadenie Eurodac, nariadenie o rámci Únie pre presídľovanie, kvalifikačné nariadenie a smernica o podmienkach prijímania**, v prípade ktorých spoluzákonodarcovia dosiahli do júna 2018 politickú dohodu. Stále však pretrvávali rozdielne postoje k mnohým sporným otázkam a väčšina členských štátov vyjadřila výhrady k prijatiu jedného alebo viacerých návrhov azylovej reformy predtým, ako boli všetky pripravené na prijatie, a to napriek výhode prijímania každého jedného návrhu samostatne. Odvtedy Rada ani napriek určitému pokroku na technickej úrovni nedokázala prijať stanovisko k **dublin-skému nariadeniu** a **nariadeniu o konaní o azyle**, a tak sa azylová reforma stále nedokončila. Európsky parlament prijal v roku 2018 stanovisko k nariadeniu o konaní o azyle, čo znamená, že už prijal stanovisko k všetkým spisom CEAS. Počas rokovaní o návrhoch azylovej reformy sa zdôrazňovali zvýšená solidarita medzi krajinami a zmysel pre spoločnú zodpovednosť ako základné prvky fungovania a ďalšej kalibrácie systému CEAS.

V súlade so svojou zodpovednosťou za zabezpečenie správneho uplatňovania právnych predpisov EÚ Európska komisia prijala opatrenia v rámci konania vo veci porušenia právnych predpisov voči

Bulharsku, Maďarsku, Poľsku a Slovinsku.

Súdny dvor Európskej únie vydal 16 rozsudkov vo veci návrhov na začatie prejudiciálneho konania týkajúcich sa výkladu dublinského nariadenia, smernice o konaní o azyle a kvalifikačnej smernice. Nebolo vydané žiadne rozhodnutie o smernici o podmienkach prijímania, hoci dve dôležité veci sú vo fáze prejednávania.

Zvýšená solidarita medzi krajinami EÚ+ a zmysel pre spoločnú zodpovednosť boli vymedzené ako základné prvky fungovania a kalibrácie systému CEAS.

Vysvetlivky
Zistenia

Súdny dvor Európskej únie konkrétne analyzoval otázky týkajúce sa technických aspektov vykonávania dožiadaní o prevzatie a prijatie späť podľa nariadenia Dublin III, napríklad platné lehoty v rôznych fázach dublinského konania, dôkazy predložené žiadateľmi na opodstatnenie tvrdení týkajúcich sa ich náboženského presvedčenia a rizika prenasledovania z dôvodov súvisiacich s náboženstvom, dôležitosť individuálneho posudzovania žiadostí o azyl, ktoré sa má vykonať v kontexte osobnej situácie

žiadateľa, posúdenie skutočností a okolností týkajúcich sa uvádzanej sexuálnej orientácie žiadateľov, oprávnenosť na doplnkovú ochranu žiadateľov, ktorí sa stali obeťami mučenia v prípade, že im môže byť úmyselne odoprená primeraná psychologická starostlivosť, ak sa vrátia do svojej krajiny pôvodu, hoci riziko opätovného mučenia už neexistuje, spracovanie žiadostí podaných osobami registrovanými v Agentúre OSN pre pomoc a prácu v prospech palestínskych utečencov (UNRWA), dôvody na vylúčenie v kontexte doplnkovej ochrany, dávky sociálneho zabezpečenia pre utečencov s povolením na prechodný pobyt, uplatňovanie koncepcie bezpečnej krajiny, ďalšie vymedzenie postupov týkajúcich sa druhostupňových odvolaní, ako aj zlúčenie rodín maloletých osôb bez sprievodu, ktoré dosiahnu plnoletosť po podaní žiadosti.

Vykonávanie európskej migračnej agendy pokračovalo aj v roku 2018 a bolo zhrnuté v oznámeniach Komisie o vykonávaní európskej migračnej agendy. Príslušný vývoj v priebehu roka 2018 odrážal organizované úsilie o prechod z *ad hoc* reakcií na trvalé, nadčasové riešenia v oblasti azylu. Zatiaľ čo sa pripravujú aj dlhodobé štrukturálne opatrenia, Komisia stanovila niekoľko okamžitých opatrení na riešenie naliehavých problémov pozdĺž trás cez západné, centrálné a východné Stredozemie vrátane poskytnutia pomoci Maroku, zlepšenia podmienok pre migrantov v Líbyi s dôrazom na najzraniteľnejšie skupiny a ďalšej optimalizácie prevádzkových postupov na gréckych ostrovoch.

V **Grécku** sa realizuje prístup založený na hotspotoch v rámci plnenia vyhlásenia EÚ a Turecka, ku ktorého cieľom okrem iných patrí predchádzať vytváraniu nových námorných a suchozemských ilegálnych migračných trás z Turecka do EÚ. Vzhľadom na nepretržitý migračný

tlak a nízky počet návratov, zohrával prístup založený na hotspotoch kľúčovú úlohu pri stabilizácii situácie na ostrovoch. Opatrenia boli zamerané na zlepšenie životných podmienok v hotspotoch s dôrazom na zaistenie potrieb zraniteľných skupín. Toto úsilie bolo doplnené zvýšením prijímacej kapacity na pevnine a novými právnymi predpismi týkajúcimi sa vnútroštátneho systému opatrovníctva pre maloleté osoby. Preľudnenie na ostrovoch zároveň viedlo k veľkému tlaku na infraštruktúru, zdravotnícke služby a odpadové hospodárstvo, pričom sa zvýšilo napätie medzi migrantmi a skupinami obyvateľstva. V marci 2019, tri roky po vyhlásení EÚ a Turecka, Komisia uverejnila správu s informáciami o kumulatívnych výsledkoch troch rokov jeho vykonávania.

V Grécku...

Opatrenia boli zamerané na zlepšenie životných podmienok v hotspotoch s dôrazom na zaistenie potrieb zraniteľných skupín.

Je pozoruhodné, že neregulárne príchody z Turecka na grécke ostrovy sú naďalej o 97 % nižšie než v období pred nadobudnutím účinnosti vyhlásenia, zatiaľ čo strata ľudských životov na mori sa radikálne znížila. V priebehu roka 2018 zároveň došlo k výraznému nárastu v počte neoprávnených prekročení hraníc z Turecka do Grécka cez pozemnú hranicu, pričom približne polovicu osôb prekračujúcich hranicu tvorili tureckí štátni príslušníci. To naznačuje, že je potrebné zintenzívniť

podporu na hraniciach. K marcu 2019 bolo z Turecka do krajín EÚ+ presídlených 20 292 sýrskych utečencov, pričom na podporu legálneho prijímania Sýrčanov z Turecka bolo vyčlenených celkovo 192 miliónov EUR z finančných prostriedkov Fondu pre azyl a migráciu (AMIF). Okrem toho v rokoch 2016 – 2019 bolo prostredníctvom nástroja pre utečencov v Turecku poskytnutých celkovo 6 miliárd EUR, pričom polovica z tejto sumy pochádza z finančných prostriedkov EÚ a druhá polovica pochádza z príspevkov jednotlivých krajín EÚ+. Pri vykonávaní návratov z gréckych ostrovov do Turecka je potrebný väčší pokrok.

V Taliansku...

agentúry EÚ naďalej poskytvali svoju podporu pri vykonávaní prístupu založeného na hotspotoch a úrovne počtu zamestnancov prispôbili aktuálnym potrebám.

Agentúry EÚ v **Taliansku** naďalej poskytovali svoju podporu pri vykonávaní prístupu založeného na hotspotoch a úrovne počtu zamestnancov prispôbili aktuálnym potrebám. V roku 2018 zahŕňal príspevok EÚ k vykonávaniu prístupu založeného na hotspotoch v Taliansku okrem iných činností aj vykonávanie sekundárneho skrútingu, poskytovanie lekárskej pomoci a medzikultúrnej medicíny. EÚ okrem toho prispela finančnou pomocou a vyslala expertov na podporu

skrútingu, registrácie, identifikácie a poskytovania informácií migrantom.

Vyloďovanie migrantov a utečencov zachránených na mori v Stredozemí v priebehu roka 2018 vyvolalo diskusie o solidarite, spoločnej zodpovednosti a rozvoji systematickejšieho a koordinovanejšieho prístupu EÚ pri vylodovaní, prvom prijatí, registrácii a premiestňovaní. Na tento účel bola navrhnutá myšlienka zaviesť dočasné opatrenia, ktoré by mohli slúžiť ako prechodné riešenie, kým sa nezačne uplatňovať nové dublinské nariadenie, vychádzajúce zo skúseností s *ad hoc* riešeniami pre vylodenie, ktoré sa vykonávali počas leta 2018. Tieto dočasné opatrenia by sa mohli vypracovať v transparentnom podrobnom pracovnom pláne založenom na vzájomnom pochopení spoločných záujmov, ktorým by sa zabezpečilo poskytovanie operačnej a účinnej pomoci príslušným členským štátom zo strany Komisie, agentúr EÚ a iných členských štátov.

Presídlenie a prijímanie osôb z humanitárnych dôvodov sú kľúčové mechanizmy, ktoré ponúkajú bezpečnú a legálnu cestu do krajín EÚ+ osobám, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu, pričom súčasne zmierňujú tlak na krajiny prijímajúce veľké počty utečencov.

V rokoch 2015 – 2017 bolo prostredníctvom rôznych programov EÚ v oblasti presídľovania presídlených spolu 27 800 osôb v Európe, zatiaľ čo v rámci nového systému EÚ pre presídľovanie 20 členských štátov EÚ prisľúbilo viac ako 50 000 miest na presídlenie, ktoré sa majú zrealizovať do konca októbra 2019, čím sa táto iniciatíva stáva najväčším úsilím v oblasti presídľovania, ktoré EÚ doposiaľ vynaložila. K marcu 2019 sa uskutočnilo viac ako 24 000 týchto presídlení. V spojení so systémom EÚ pre

presídľovanie zohrávajú vnútroštátne programy pre presídľovanie úlohu aj pri poskytovaní legálnej a bezpečnej cesty jednotlivcom, ktorí potrebujú ochranu. A napokon programy prijímania osôb z humanitárnych dôvodov vrátane súkromných sponzorských iniciatív vykonávaných vo viacerých krajinách EÚ+ významne prispievajú k rovnakému cieľu.

Dočasnými opatreniami pre vylodenie, vypracovanými v transparentnom podrobnom pracovnom pláne založenom na vzájomnom pochopení spoločných záujmov, by sa mohlo zabezpečiť poskytovanie operačnej a účinnej pomoci členskému štátu, ktorý je vystavený tlaku, zo strany Komisie, agentúr EÚ a iných členských štátov.

Hlavné zistenia

Pokiaľ ide o vonkajší rozmer migračnej politiky EÚ, v roku 2018 EÚ pokračovala v spolupráci s externými partnermi s cieľom konštruktívne riešiť otázku migrácie prostredníctvom komplexného prístupu založeného na multilateralizme. Medzi najvýznamnejšie pokroky dosiahnuté v tejto oblasti v roku 2018 patria: vyčlenenie ďalších zdrojov na vykonávanie programov v rámci núdzového trustového fondu EÚ pre Afriku a fondu pre vonkajšie investície, boj proti sieťam prevádzachov prostredníctvom operačných opatrení na zlepšenie spolupráce v oblasti presadzovania práva, podpora riadneho návratu a readmisie v dialógu s partnerskými krajinami, ako aj poskytovanie pomoci pri reintegrácii, zlepšenie riadenia hraníc prostredníctvom podpísania dohôd o spoločných operáciách na oboch stranách spoločných hraníc, odbornej príprave a výmene odborných znalostí a poskytovaní pomoci na ochranu utečencov a migrantov v zahraničí. Budúce kroky v oblasti vonkajšieho rozmeru migračnej politiky EÚ zahŕňajú uzatvorenie dohôd o štatúte s krajinami západného Balkánu, vypracovanie nových dohôd o readmisii s tretími krajinami a rozšírenie operačných partnerstiev s tretími krajinami v oblastiach spoločných vyšetrovaní, budovania kapacít a výmeny styčných dôstojníkov.

Medzinárodná ochrana v EÚ+

664 480 žiadostí o medzinárodnú ochranu v EÚ+ znamenalo pokles už tretí rok po sebe, tentokrát o 10 %. Zatiaľ čo počet žiadostí zostal v priebehu roka 2018 nevedne stabilný, relatívna stabilita na úrovni EÚ+ zakrýva výrazné rozdiely medzi členskými štátmi a medzi jednotlivými štátnymi príslušnosťami.

Pokiaľ ide o štatistické trendy, v roku 2018 bolo v krajinách EÚ+ podaných 664 480 žiadostí o medzinárodnú ochranu, čo znamenalo pokles už tretí rok po sebe, tentokrát o 10 %. Približne 9 % všetkých žiadostí sa týkalo opakovaných žiadateľov. Počet žiadostí podaných v EÚ+ bol podobný ako v roku 2014, kedy bolo podaných 662 165 žiadostí. Stojí za zmienku, že zatiaľ čo počet žiadostí zostal v priebehu roka 2018 nevedne stabilný, relatívna stabilita na úrovni EÚ+ zakrýva výrazné rozdiely medzi členskými štátmi a medzi jednotlivými štátnymi

príslušnosťami žiadateľov. Migračný tlak na vonkajších hraniciach EÚ sa už tretí rok po sebe znížil. Na trase cez západné Stredozemie došlo k nárastu odhalení (viac ako dvojnásobnému), čo sa rovná počtu odhalení na trase cez východné Stredozemie (približne 57 000 na oboch).

Sýria (od roku 2013) (13 %), Afganistan a Irak (po 7 %) boli tri hlavné krajiny pôvodu žiadateľov v EÚ+ a spolu predstavovali viac ako štvrtinu všetkých žiadateľov v roku 2018 (27 %).

Medzi prvých desať štátnych príslušností pôvodu patrí aj Pakistan, Nigéria, Irán, Turecko (po 4 %), Venezuela, Albánsko a Gruzínsko (po 3 %).

V krajinách susediacich so Sýriou – v Iraku, Jordánsku, Libanone, Turecku, Egypte a ďalších krajinách severnej Afriky dosiahol podľa úradu UNHCR počet registrovaných sýrskych utečencov do konca roku 2018 približne 5,7 milióna.

V roku 2018, podobne ako v predchádzajúcich rokoch, boli niečo cez dve tretiny všetkých žiadateľov o azyl muži a jedna tretina boli ženy. Takmer polovica žiadateľov o azyl bola vo vekovej kategórii od 18 do 35 rokov a takmer tretina boli maloleté osoby.

V roku 2018 požiadalo o medzinárodnú ochranu v EÚ+ približne 20 325 maloletých osôb bez sprievodu, čo naznačuje prudký pokles o 37 % v porovnaní s rokom 2017. Maloleté osoby bez sprievodu predstavovali 3 % všetkých žiadateľov, podobne ako v roku 2017. Takmer tri štvrtiny všetkých žiadostí boli podané len v piatich krajinách EÚ+: v Nemecku,

Talianisku, Spojenom kráľovstve, Grécku a Holandsku.

Pokiaľ ide o prijímajúce krajiny, v roku 2018 bola väčšina žiadostí o azyl podaná v Nemecku, vo Francúzsku, v Grécku, Talianisku a Španielsku. Týchto päť krajín spoločne predstavovalo takmer tri štvrtiny všetkých podaných žiadostí v EÚ+. Nemecko už siedmy rok po sebe prijalo najviac žiadostí (184 180), a to napriek 17 % poklesu v porovnaní s rokom 2017.

Počet žiadostí vo Francúzsku sa už štvrtý rok po sebe zvýšil a v roku 2018 dosiahol úroveň 120 425, čo je doposiaľ najvyššia zaznamenaná úroveň vo Francúzsku. Grécko sa stalo krajinou s tretím najvyšším počtom žiadostí podaných v EÚ+ v roku 2018, pričom tento počet sa zvýšil už piaty rok po sebe, a to na 66 965 žiadostí. K významnej zmene došlo v Talianisku, kde sa počet žiadostí znížil o 53 %. Španielsko zostalo na piatom mieste, ale počet žiadostí sa zvýšil z 36 605 v roku 2017 na 54 050 v roku 2018.

To poukazuje na dôležitý zmiešaný trend uvedený na začiatku tejto časti: celkovo 11 % zníženie počtu žiadostí v EÚ+ v rokoch 2017 až 2018 sa odzrkadlilo len v o niečo viac ako polovici všetkých krajín EÚ+, zatiaľ čo v druhej polovici krajín EÚ+ sa počet žiadostí zvýšil, a v niektorých krajinách dokonca výrazne. Medzi prvých päť prijímajúcich krajín na

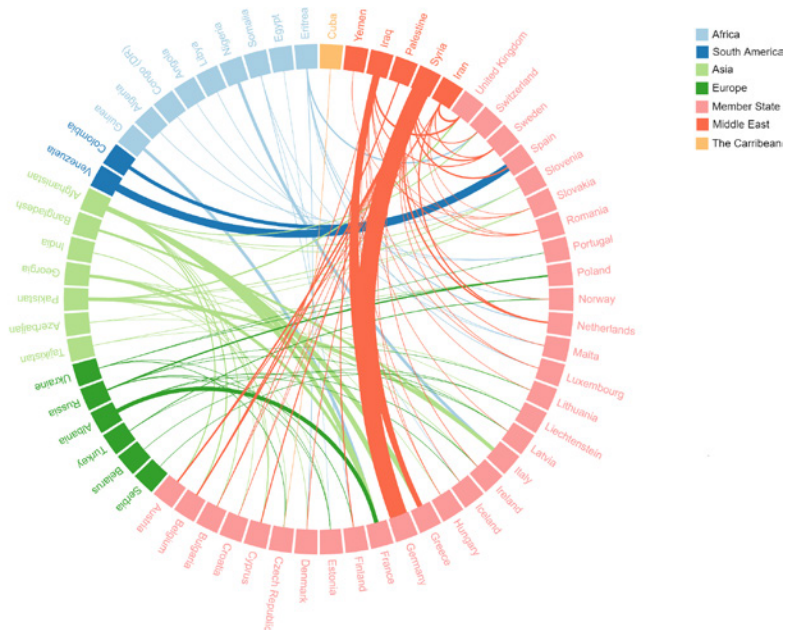
obyvateľa patrili **Cyprus, Grécko, Malta, Lichtenštajnsko**, a **Luxembursko**.

Hlavné azylové toky, presnejšie skupiny štátnych príslušností v prijímajúcich krajinách, poskytujú presnejší situačný prehľad ako samostatné údaje o krajinách pôvodu a prijímajúcich krajinách.

Desať hlavných prílevov v roku 2018 smerovalo do Nemecka, Francúzska, Grécka a Španielska. Talianisko sa neocitlo medzi desiatimi hlavnými tokmi napriek tomu, že je celkovo štvrtou prijímajúcou krajinou. Pravdepodobne to súvisí s poklesom konkrétnych štátnych príslušností podávajúcich žiadostí v Talianisku, ako aj s diverzifikáciou žiadostí.

Desať hlavných tokov sa týkalo siedmich štátnych príslušností, pričom všetky patria do prvej desiatky štátnych príslušností pôvodu za rok 2018: Napriek celkovému poklesu počtu žiadostí prijalo Nemecko najmenej šesť z desiatich najväčších prílevov z konkrétnych štátnych príslušností: Sýrčanov, Iračanov, Afgancov, Iráncov, Nigérijčanov a Turkov. Grécko prijalo dva hlavné toky (Sýrčanov do Grécka a Afgancov do Grécka). Španielsko aj Francúzsko prijali len jeden z hlavných tokov: Venezuelčanov do Španielska (druhý najväčší konkrétny prílev do krajiny EÚ+ v roku 2018) a Afgancov do Francúzska. Pakistanci, Albánci a Gruzínci patrili medzi prvých desať štátnych príslušností v EÚ+ celkovo.

Hlavné žiadosti o medzinárodnú ochranu v roku 2018 podľa krajín EÚ+ a štátnej príslušnosti pôvodu

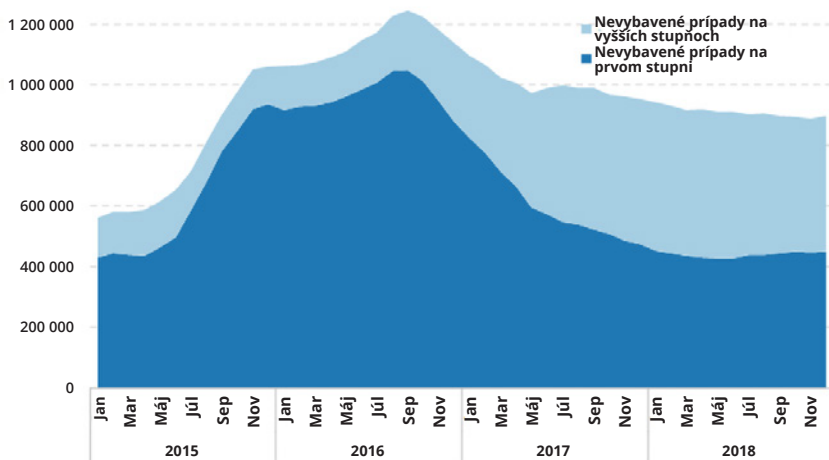
Zdroj: Eurostat

Celkovo bolo v roku 2018 stiahnutých približne 57 390 žiadostí vo všetkých krajinách EÚ+, čo je približne o polovicu viac ako v roku 2017. Pomer stiahnutých žiadostí k celkovému počtu podaných žiadostí v rámci EÚ+ bol 9 %, čo je menej ako v predchádzajúcom roku. Podľa údajov úradu EASO, podobne ako v minulých rokoch, boli približne štyri pätiny stiahnutí v EÚ+ implicitné.

Pokiaľ ide o nevybavené prípady, na konci roka 2018 približne 896 560 žiadostí čakalo na konečné rozhodnutie v EÚ+, čo predstavovalo pokles o 6 % v porovnaní s rokom 2017.

Počet nevybavených prípadov na konci roka 2018 bol výrazne vyšší ako na konci roka 2014. Avšak už druhý rok po sebe bol zaznamenaný pokles. Treba poznamenať, že počet nevybavených prípadov na prvom stupni bol takmer rovnaký ako počet nevybavených prípadov na druhom stupni a vyšších stupňoch, na každom približne 448 000. Preto sa na konci roka 2018 zdalo, že tlak na vnútroštátne azylové systémy bol rovnomerne rozdelený medzi orgány zodpovedné za posúdenie žiadosti o udelenie azylu a súdne orgány.

Nevybavené prípady v prvom (tmavomodrá) a poslednom (svetlomodrá) stupni, 2015 – 2018

Zdroj: Eurostat a údaje zo systému EPS úradu EASO.

Prvých päť štátnych príslušností čakajúcich na konečné rozhodnutie bolo rovnakých ako v roku 2017, konkrétne **Afganci, Sýrčania, Iračania, Nigérijčania a Pakistanci**. Zatiaľ čo v prípade každej z týchto štátnych príslušností sa tento počet znížil, stále predstavovali viac ako polovicu počtu v krajinách EÚ+. Na konci roka 2018 bolo **Nemecko** naďalej krajinou s najväčším počtom nevybavených prípadov vo všetkých stupňoch, a to aj napriek miernemu zníženiu v porovnaní s predchádzajúcim rokom. **Taliansko** zostalo druhou krajinou EÚ+ s najvyšším počtom nevybavených prípadov, ale tento počet sa znížil takmer o tretinu v porovnaní s koncom roka 2017.

Španielsko zaznamenalo najväčší absolútny nárast v počte nevybavených prípadov, ktorý sa ku koncu roka 2018 zdvojnásobil na takmer 79 000. K výraznému absolútnemu nárastu došlo aj v Grécku, kde tento počet prekročil 76 000. Francúzsko takisto nahlásilo viac

nevybavených prípadov ako pred rokom, a to takmer 53 000 prípadov. V približne polovici krajín EÚ+ sa počet nevybavených prípadov zároveň znížil. V šiestich krajinách došlo k zníženiu viac ako o tisíc prípadov. Okrem toho v štyroch z nich (Nemecko, Taliansko, Rakúsko a Švédsko) počet nevybavených prípadov klesol viac ako o 10 000 prípadov.

Celkovo sa zdá, že situácia v počte nevybavených prípadov vo veľkej miere súvisí s novými žiadosťami o azyl. Krajiny s najväčším znížením počtu nevybavených prípadov boli zároveň tie, ktoré počas roka 2018 zaznamenali najväčší pokles počtu žiadostí o azyl. Takisto platil aj opak: tri krajiny s najvýraznejším nárastom v počte nevybavených prípadov boli zároveň predmetom najvýraznejšieho zvýšenia počtu žiadostí o azyl.

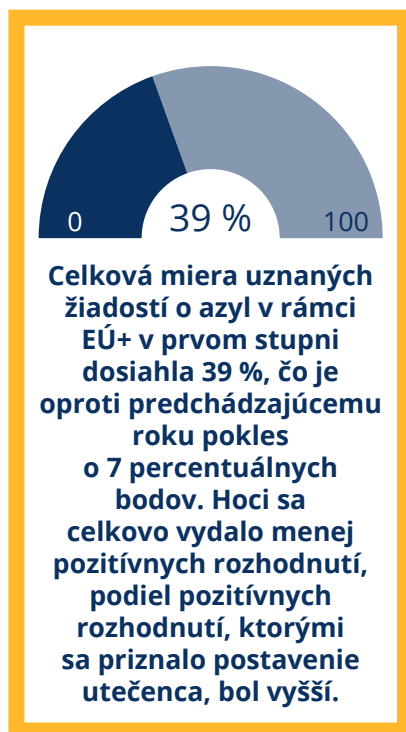
Krajiny EÚ+ v roku 2018 vydali 601 525 rozhodnutí v prvom stupni, čo je výrazný pokles o 39 % v porovnaní s rokom 2017.

Celkovo preto v roku 2018 v krajinách EÚ+ počet podaných žiadostí presiahol počet vydaných rozhodnutí. Väčšina rozhodnutí (367 310 alebo 61 %) bola negatívna, teda nebola poskytnutá žiadna ochrana. Približne 234 220 rozhodnutí bolo pozitívnych. Z toho väčšine bolo priznané postavenie utečenca (129 685 resp. 55 % všetkých pozitívnych rozhodnutí) a menšej časti bola poskytnutá doplnková ochrana (63 100 resp. 27 %) alebo povolenie na pobyt z humanitárnych dôvodov (41 430 resp. 18 %). Hoci sa celkovo v porovnaní s minulým rokom vydalo menej pozitívnych rozhodnutí, podiel pozitívnych rozhodnutí, ktorými sa priznalo postavenie utečenca, bol vyšší. Pokiaľ ide o objem rozhodnutí v prvom stupni vydaných v každej krajine, väčšina rozhodnutí bola vydaná v **Nemecku** (30 % všetkých rozhodnutí), vo **Francúzsku** (19 %) a v **Taliansku** (16 %). Tieto tri krajiny spoločne vydali približne dve tretiny všetkých rozhodnutí vydaných v EÚ+.

Celková miera uznaných žiadostí o azyl v rámci EÚ+ v rozhodnutiach v prvom stupni v roku 2018 bola 39 %, čo je oproti predchádzajúcemu roku pokles o 7 percentuálnych bodov. Tento pokles bol spôsobený najmä poklesom miery uznaných žiadostí o azyl v prípade viacerých štátnych príslušností, a najmä v prípade tých, pre ktoré bol vydaný veľký počet rozhodnutí. Nižšie miery uznaných žiadostí o azyl v porovnaní s minulým rokom boli zaznamenané v prípade žiadateľov zo Somálska, z Iránu, Iraku, Eritrey a zo Sýrie. Naopak v prípade žiadateľov z Venezuely, Číny, Salvádoru a Turecka boli hlásené zmeny smerom nahor.

Najvyššie miery uznaných žiadostí o azyl v rámci EÚ+ boli v prípade žiadateľov z Jemenu (89 %), Sýrie (88 %) a Eritrey (85 %) a najnižšie miery uznaných žiadostí o azyl boli v prípade žiadateľov z Moldavska

(1 %), zo Severného Macedónska (2 %) a Gruzínska (5 %).

Miery uznaných žiadostí o azyl bývali v krajinách EÚ+ rôzne, pomerne nízke, ako aj pomerne vysoké, najmä v prípade žiadateľov z Afganistanu, Iránu, Iraku a Turecka. Rozdiely v mierach uznaných žiadostí o azyl boli miernejšie v prípade žiadateľov z Albánska, Bangladéša a Nigérie, ako aj žiadateľov z Eritrey a zo Sýrie.

V prípade jednotlivých štátnych príslušností rozdiely v mierach uznávania medzi krajinami EÚ+ môžu naznačovať do určitej miery nedostatočnú harmonizáciu z hľadiska rozhodovacích postupov (v dôsledku odlišného posudzovania situácie

v krajine pôvodu, odlišného výkladu právnych konceptov alebo v dôsledku vnútroštátnej judikatúry). Môže to však znamenať aj to, že spomedzi žiadateľov z tej istej krajiny pôvodu, niektoré krajiny EÚ+ môžu prijať jednotlivcov s veľmi rozdielnymi dôvodmi ochrany, ako napríklad špecifické etnické menšiny, osoby z niektorých regiónov v rámci krajiny alebo žiadateľa, ktoré sú deťmi bez sprievodu.

Pokiaľ ide o posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu v prvom stupni, členské štáty môžu použiť špeciálne postupy, napríklad zrýchlené konanie, hraničné priestory alebo prednostné konania pri zachovaní súladu so základnými zásadami a zárukami uvedenými v európskych azylových právnych predpisoch. Hoci väčšina rozhodnutí v prvom stupni vydaných v EÚ+ za použitia zrýchlených konaní alebo konaní na hraniciach vedie k zamietnutiu žiadosti vo výrazne vyššej miere ako v prípade rozhodnutí prijatých v bežných konaniach, existujú prípady, keď sa medzinárodná ochrana poskytuje na základe špeciálnych postupov. Podľa údajov, ktoré sa vymieňajú v rámci systému včasného varovania a pripravenosti úradu EASO, dosiahla miera uznaných žiadostí o azyl pri rozhodnutiach v prvom stupni vydaných za použitia zrýchlených konaní 11 %, zatiaľ čo za použitia konaní na hraniciach dosiahla 12 %.

Čo sa týka rozhodnutí vydaných v rámci odvolaní alebo preskúmaní, v roku 2018 krajiny EÚ+ vydali 314 915 rozhodnutí v druhom alebo vyššom stupni, čo je 9 % nárast oproti roku 2017. Navyše v roku 2018 vzrástol podiel konečných rozhodnutí poskytujúcich určitú formu ochrany: miera uznaných žiadostí o azyl pri rozhodnutiach v poslednom stupni dosiahla 37 %, čo predstavuje nárast oproti 33 % v roku 2017. Tri štvrtiny všetkých konečných rozhodnutí v roku 2018 vydali tri

krajiny EÚ+: Nemecko, Francúzsko resp. Taliansko. Kľúčovým vývojom bol prudký nárast počtu konečných rozhodnutí vydaných žiadateľom zo západoafrických krajín, ako je Gambia, Pobrežie Slonoviny, Nigéria a Senegal.

Pokiaľ ide o fungovanie dublinského systému v roku 2018, na základe údajov úradu EASO možno uviesť viaceré trendy, ktoré naznačujú celkový pokles počtu rozhodnutí v prípade dublinských žiadostí o 5 %. Okrem toho 28 krajín EÚ+ si pravidelne vymieňalo údaje o rozhodnutiach, ktoré prijali v súvislosti s ich odchádzajúcimi dublinskými žiadosťami v roku 2018. Spojené kráľovstvo poskytlo údaje za obdobie august – december 2018. 28 krajín EÚ+ prijalo 138 445 rozhodnutí v súvislosti s ich odchádzajúcimi dublinskými žiadosťami, a ak sa zohľadnia čiastočné údaje, ktoré poskytlo Spojené kráľovstvo, tento počet sa zvýši na 139 984. V roku 2018 bol pomer prijatých dublinských rozhodnutí k žiadosťiam o azyl 23 %, čo je mierny nárast oproti roku 2017. To môže znamenať, že vysoký počet žiadateľov o medzinárodnú ochranu naďalej realizuje sekundárne pohyby v krajinách EÚ+. **Nemecko a Francúzsko** prijali väčšinu rozhodnutí v prípade dublinských žiadostí, ktoré predstavovali 37 % v prípade Nemecka a 29 % v prípade Francúzska. Medzi ďalšie krajiny s vysokým počtom odpovedí v roku 2018 patrili aj **Holandsko, Belgicko, Rakúsko, Taliansko, Švajčiarsko** a **Grécko**.

Najvýznamnejšie zmeny v porovnaní s rokom 2017 zahŕňali výrazné zvýšenie dublinských rozhodnutí vydaných **Gréckom** a **Španielskom**. Zároveň došlo k zníženiu počtu prípadov, v ktorých sa voči Grécku použilo ustanovenie o práve vlastného uváženia. Tento pokles bol však veľmi malý v porovnaní s nárastom počtu gréckych rozhodnutí.

Celková miera uznaných žiadostí o azyl v prípade rozhodnutí týkajúcich sa dublinských žiadostí v roku 2018 bola 67 %, čo je o 8 percentuálnych bodov menej ako v roku 2017, zatiaľ čo rozdiely v mierach uznaných žiadostí o azyl v jednotlivých krajinách naďalej pretrvávali. Väčšina dublinských rozhodnutí v roku 2018 sa týkala občanov Afganistanu (9 % z celkového počtu), Nigérie (8 %), Iraku (6 %) a Sýrie (6 %). Okrem toho článok 17 ods. 1 dublinského nariadenia, známy ako ustanovenie o práve vlastného uváženia alebo ustanovenie o zvrchovanosti, sa v roku 2018 uplatnil viac ako 12 300-krát. Takmer dve tretiny všetkých prípadov uplatnenia ustanovenia o práve vlastného uváženia sa týkali Nemecka.

V dvoch pätinách prípadov, v ktorých sa uplatnil článok 17 ods. 1, sa Taliansko určilo za partnerskú krajinu, ktorej bolo možné poslať žiadosť, v 22 % sa určilo Grécko a v 9 % Maďarsko. V roku 2018 sa v krajinách, ktoré podali správy,

realizovalo viac než 28 000 presunov. Vzhľadom na 26 krajín EÚ+, ktoré pravidelne podávali správy v roku 2017 aj v roku 2018, sa celkový počet realizovaných presunov zvýšil približne o 5 %. Takmer tretinu presunov v roku 2018 uskutočnilo **Nemecko**, zatiaľ čo **Grécko** a **Francúzsko** takisto realizovali vysoký počet presunov. Viac než polovica presunutých osôb šla do **Nemecka** a **Talianska**. Medzi ďalšie krajiny, ktoré prijímali značné množstvo presunov, patrili **Francúzsko**, **Švédsko**, **Spojené kráľovstvo**, **Španielsko** a **Švajčiarsko**.

Vo všeobecnosti hlavný vývoj v krajinách EÚ+, pokiaľ ide o dublinské konania, odrážal objem prípadov, ktoré bolo potrebné spracovať, významné organizačné zmeny v mnohých krajinách EÚ+, posudzovanie záujmu dieťaťa v súvislosti s dublinskými konaniami; obnovenie žiadostí zo strany viacerých krajín EÚ+ voči Grécku, aby prevzalo/prijalo späť žiadateľov, uzatváranie dvojstranných dohôd medzi viacerými krajinami EÚ+ s cieľom urýchliť dublinské konania a posilniť možnosti presunu a opatrenia na zabezpečenie správnej a včasnej identifikácie zraniteľných žiadateľov a ich osobitných potrieb v súvislosti s dublinskými konaniami. Podobne ako v roku 2016 a 2017, počas roka 2018 pretrvávalo pozastavenie (buď úplné alebo čiastočné) dublinských presunov do Maďarska.

Významný vývoj na vnútroštátnej úrovni

Viacere krajiny EÚ+ **zmenili svoje právne predpisy** týkajúce sa medzinárodnej ochrany. K významným zmenám došlo napríklad v Rakúsku, Belgicku, vo Francúzsku, v Maďarsku, Taliansku a na Slovensku, pričom aj iné krajiny zmenili svoje právne predpisy v rôznych oblastiach súvisiacich s azylom. Krajiny EÚ+ v snahe kalibrovať integritu svojich vnútroštátnych azylových systémov zaviedli v roku 2018 politiky a postupy zamerané na rýchlu identifikáciu neopodstatnených žiadostí o ochranu a zabezpečenie toho, aby sa pri takýchto žiadostiach nestrácali finančné, ľudské a časové zdroje.

Takéto **opatrenia** zahŕňali úsilie o čo najskoršie stanovenie totožnosti žiadateľov vrátane ich veku, krajiny pôvodu a cestovnej trasy, posúdenie všetkých potenciálnych bezpečnostných obáv, lepšie posúdenie dôveryhodnosti vyhlásení žiadateľov a stanovenie toho, či osoby, ktorým sa poskytla medzinárodná ochrana, stále potrebujú ochranu. Cieľom zlepšenia v poskytovaní informácií žiadateľom a osobám, ktorým sa poskytla ochrana, týkajúcej sa práv a povinností v každej fáze procesu bolo aj zabrániť neúmyselnému zneužitiu konania o azyle.

S cieľom **zvýšiť efektívnosť** azylových systémov sa iniciatívy krajín EÚ+ zameriavali na reorganizáciu postupov smerujúcich k optimalizácii pridelovania a využívania dostupných zdrojov, dôraz na zhromažďovanie informácií od žiadateľov v počiatočných fázach procesu, digitalizáciu a využívanie nových technológií a prioritizáciu alebo zrýchlenie vybavovanie žiadostí. Snahy o zachovanie zvýšenej kvality fungovania azylových systémov v roku 2018 napokon zahŕňali odbornú prípravu zamestnancov v závislosti od aktuálnych potrieb v rámci krajín EÚ+, revíziu existujúcich usmerňovacích materiálov a zavedenie systémov kontroly kvality a podporných nástrojov pre rozhodovanie o žiadostiach o ochranu.

Úrad EASO v roku 2018 pokračoval v plnení svojho mandátu zabezpečovaním praktickej spolupráce medzi členskými štátmi a poskytovaním podpory krajinám, ktorých systémy azylu a prijímania boli vystavené tlaku.

Úrad EASO zároveň pokračoval v plnení svojho mandátu zabezpečovaním praktickej spolupráce medzi krajinami EÚ+ a poskytovaním podpory krajinám, ktorých systémy azylu a prijímania boli vystavené tlaku, t. j. Bulharsku, kde sa dokončil osobitný plán podpory, Cypru, Taliansku a Grécku. Táto podpora bola prispôbená potrebám každej krajiny a zahŕňala pomoc pri poskytovaní informácií žiadateľom, vybavovanie registrácií a dožiadaní o prevzatie a prijatie späť, organizovanie činností v oblasti informácií o krajine pôvodu, posilnenie prijímacej kapacity, najmä pokiaľ ide o maloleté osoby bez sprievodu, poskytovanie podpory pri konaní o azyle, prijímaní a budovaní kapacít pri vykonávaní CEAS, ako aj poskytovanie podpory pri riešení nevybavených prípadov. Úrad EASO okrem toho posilnil dialóg s občianskou spoločnosťou tým, že zorganizoval tematické stretnutia týkajúce sa kľúčových oblastí záujmu.

Fungovanie CEAS

Krajiny EÚ+ v roku 2018 zaviedli niekoľko zmien v prvých krokoch konania o azyle s cieľom získať čo najviac informácií od žiadateľov v čo najskoršej možnej fáze.

Významný vývoj bol zaznamenaný v hlavných tematických oblastiach spoločného európskeho azylového systému (CEAS):

Pokiaľ ide o prístup ku konaniu, v roku 2018 krajiny EÚ+ vo všeobecnosti zaviedli niekoľko zmien v prvých krokoch konania s cieľom získať čo najviac informácií od žiadateľov v čo najskoršej možnej fáze. Tieto zmeny zahŕňali zriadenie centier príchodu, zavedenie nových technológií na lepšiu identifikáciu žiadateľov a rozšírenie povinností žiadateľov spolupracovať s orgánmi a poskytnúť potrebné doklady v počiatočnej fáze konania. Žiadateľom sa okrem toho poskytlo viac informácií o procese vrátane informácií o dobrovoľnom návrate. Diskusia o vylodňovaní migrantov zachránených na mori v Stredozemí zároveň vyvolala zásadné otázky o systémovom prístupe na úrovni EÚ k bezpečnému a účinnému prístupu ku konaniu pre osoby zachránené na mori. Subjekty občianskej spoločnosti vo viacerých krajinách EÚ+ celkovo vyjadrili rôzne obavy, pokiaľ ide o účinný prístup na územie a prístup ku konaniu o azyle vrátane výskytu navracaní na hraniciach a existencie praktických prekážok pri prístupe ku konaniu účinným spôsobom a v primeranej lehote.

Osoby žiadajúce o medzinárodnú ochranu potrebujú informácie, aby pochopili, aké zdroje sú k dispozícii na riešenie ich

potrieb ochrany a osobných okolností pri príchode do Európy. Vnútroštátne správy a občianska spoločnosť krajín EÚ+ v roku 2018 pokračovali v posilňovaní svojho úsilia o poskytovanie presných a komplexných informácií osobám žiadajúcim o medzinárodnú ochranu. Okrem toho sa informácie poskytované orgánmi EÚ+ rozšírili o práva a povinnosti týkajúce sa obsahu ochrany, ako aj integrácie vrátane organizácie úvodných školení pre žiadateľov alebo osoby s priznaným postavením utečenca a s doplnkovou ochranou v hostiteľských krajinách. Prístup k informáciám pre maloleté osoby bez sprievodu je aj naďalej najvyššou prioritou v rámci EÚ+ a v roku 2018 došlo k zvýšenému využívaniu nových mediálnych nástrojov a technológií na zvýšenie prístupnosti.

Právna pomoc a zastupovanie sú takisto nevyhnutnou podmienkou pre účinný prístup žiadateľov ku konaniu o azyle. V roku 2018 sa zmeny, ktoré zaviedli krajiny EÚ+ v oblasti právnej pomoci a zastupovania, týkali rozšírenia pomoci na rôzne fázy konania o azyle a niekedy aj zmien subjektov zapojených do poskytovania právnych služieb. Spolu s iniciatívami, ktoré vykonávajú orgány, zohrávali úlohu pri určovaní aktuálnych výziev a obmedzení aj subjekty občianskej spoločnosti, najmä organizácie s operačnými skúsenosťami.

Efektívne tlmočenie je nevyhnutnou podmienkou pre riadnu komunikáciu medzi žiadateľom a orgánmi v každom kroku konania o azyle, cez prístup ku konaniu, k žiadosti, skúmaniu a odvolacím konaniam. Napriek poklesu počtu žiadostí v roku 2018 zostala jazyková rozmanitosť

medzi žiadateľmi na takmer rovnakej úrovni ako v roku 2017, čím sa tlmočenie dostalo do popredia procesných potrieb.

Vnútroštátne právne a politické rámce zostali vo všeobecnosti zväčša stabilné, pokiaľ ide o tlmočenie, s menšími zmenami zameranými na objasnenie procesných hľadísk poskytovania tlmočenia. Identifikované výzvy v krajinách EÚ+ v tejto oblasti v niektorých prípadoch zahŕňali deficit ľudských zdrojov dostupných v určitých fázach konania o azyle a nedostatočné kvalifikácie tlmočníkov zapojených do tohto procesu.

Pokiaľ ide o posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu v prvom stupni, členské štáty môžu použiť špeciálne postupy, napríklad zrýchlené konanie, hraničné priestory alebo prednostné konania pri zachovaní súladu so základnými zásadami a zárukami uvedenými v európskych azylových právnych predpisoch. V **Talianisku** sa vo vyhláske o prístahovalecťve a bezpečnosti zaviedli zjednodušené a zrýchlené konania na posudzovanie žiadostí, aby sa zabránilo podvodným žiadostiam a aby sa skrátili časy vybavovania. V roku 2018 sa pokračovalo vo vykonávaní osobitného zrýchleného postupu na hraniciach v **Grécku**, pri vykonávaní vyhlásenia EÚ a Turecka, ktoré sa uplatňovalo na osoby žiadajúce o medzinárodnú ochranu na ostrovoch Lesbos, Chios, Samos, Leros a Kos. Vo **Francúzsku** sa okrem iného zaviedli aj zmeny v príslušných lehotách v kontexte zrýchleného konania. Pokiaľ ide o konania o prípustnosti, vo viacerých krajinách EÚ+ sa ďalej rozpracovali podmienky neprípustnosti, pričom sa pravidelne používali koncepcie bezpečnej krajiny a niekoľko krajín preskúmalo a zmenilo svoje vnútroštátne zoznamy bezpečných krajín pôvodu.

Ustanovenia, ktorými sa stanovujú pravidelné postupy v prvom stupni, zostali v roku 2018 na vnútroštátnej úrovni v krajinách EÚ+ pomerne stabilné. Veľké legislatívne a politické zmeny, ktoré ovplyvňujú napríklad **prístup ku konaniu** alebo **špeciálne postupy**, mali vplyv aj na toto hľadisko, ale vo všeobecnosti krajiny neoznámili žiadne podstatné zmeny, ktoré by viedli k úplnej revízií právnych predpisov, politík a postupov, pokiaľ ide o riadne konanie. Cieľom prijatých zmien bolo najmä celkové zefektívnenie procesu, ako sa uvádza aj vo výročnej správe za rok 2017.

Tlmočenie ako procesná potreba

V roku 2018 zostala jazyková rozmanitosť medzi žiadateľmi na takmer rovnakej úrovni ako v roku 2017, čím sa tlmočenie dostalo do popredia procesných potrieb.

Ukutočnené zmeny sa vzťahovali na revíziu platných lehôt pre konanie o azyle, zavádzanie nových technológií na elektronické spravovanie žiadostí, zmeny v osobnom rozsahu žiadostí, dostupnosť právnej pomoci v prvom stupni, rozšírenú spoluprácu a komunikáciu medzi rôznymi orgánmi v prvom stupni, zmeny v rozsahu dôvodov na vylúčenie a iniciatívy na poskytovanie nepretržitej podpory a usmernenia pre zamestnancov zapojených do rozhodovacieho procesu v prvom stupni.

V oblasti prijímania v roku 2018 sa vývoj v krajinách EÚ+ týkal celkovej organizácie systémov prijímania v reakcii na trendy v žiadostiach vrátane systémov distribúcie a umiestňovania a meniacich sa typov prijímacích zariadení. Kým niektoré krajiny výrazne znížili svoju prijímaciu kapacitu, iné museli pokračovať v úsilí o zvýšenie počtu dostupných miest, aby vyhoveli nárastu v počte žiadostí na vnútroštátnej úrovni. Organizácia prijímania sa podstatne pretvorila s rastúcim počtom centrách príchodu v krajinách EÚ+. Mnohé iniciatívy boli zamerané aj na zlepšenie kvality podmienok prijímania: vytvorenie lepšej koordinácie medzi rôznymi zainteresovanými stranami, vytvorenie nástrojov na monitorovanie, zabezpečenie údržby zariadení.

Mnohé štáty sa sústredili predovšetkým na zabezpečenie toho, aby v prijímacích zariadeniach neboli žiadne obavy o bezpečnosť alebo konflikty. Táto otázka sa riešila rôznymi spôsobmi, a to aj zmenou vnútorných predpisov a zriadením osobitných prijímacích zariadení pre žiadateľov, ktorí nerespektujú existujúce pravidlá v systémoch prijímania. Súdny boli obzvlášť aktívne pri formovaní práv žiadateľov na prijatie, napríklad v otázke dĺžky nároku na materiálne podmienky prijímania alebo slobody pohybu. Podnikli sa kroky k ďalšiemu uľahčeniu prístupu na trh práce pre žiadateľov, ktorí majú dobrú šancu získať ochranu, a kurzy zamerané na jazykové vzdelávanie a sociálnu orientáciu sa v niektorých prípadoch stali povinnými aj pre žiadateľov.

V oblasti zaistenia sa v mnohých krajinách EÚ+ zaviedli nové zákony, pozmeňujúce návrhy alebo vládne pokyny určené na ďalšie vymedzenie alebo vypracovanie dôvodov zaistenia a alternatív k zaisteniu v kontexte konaní o azyle a konaní o návrate, napríklad ďalším objasnením toho, čo predstavuje

potenciálne nebezpečenstvo pre verejný poriadok alebo riziko úteku. Okrem toho sa prijali opatrenia na posilnenie podpory zraniteľných zadržovaných osôb a zvýšenie transparentnosti v súvislosti so zaistením. Podobne ako v roku 2017 aj v priebehu roka 2018 v niekoľkých krajinách EÚ+ nadobudli účinnosť nové právne predpisy obmedzujúce slobodu pohybu alebo obmedzujúce pobyt osôb ubytovaných v prijímacích zariadeniach. Ďalšie zmeny v oblasti zaistenia boli zamerané na platné lehoty a zvýšenie kapacity na zaistenie. Subjekty občianskej spoločnosti v mnohých krajinách vyjadrili obavy týkajúce sa nesprávneho vykonávania azylových právnych predpisov EÚ v súvislosti so zaistením žiadateľov o azyl a zárukami v rámci konania o zaistení.

Pokiaľ ide o konania v druhom stupni, legislatívne, politické a praktické rámce v krajinách EÚ+ zostali počas roka 2018 pomerne stabilné a zväčša zahŕňali menšie zmeny. Zdá sa však, že sudy a tribunály zúčastnené na konaniach o azyle v druhom stupni majú čoraz väčší vplyv. Keďže mnohé žiadosti sa v minulom roku presunuli do druhého stupňa, sudy a tribunály mali viac príležitostí prijímať obhajujúce rozhodnutia, čím sa ďalej formovali iné oblasti konania o azyle.

Viacere krajiny EÚ+ oznámili najmä zmeny v zákonoch, politike a praxi na základe európskych alebo vnútroštátnych súdnych rozhodnutí. Vývoj v tejto oblasti zahŕňal zmeny v platných lehotách, poskytovanie právnej pomoci a právo zdržiavať sa na území až do prijatia rozhodnutia v druhom stupni.

V rámci prípravy informácií o krajine pôvodu v roku 2018 sa zaznamenalo, že krajiny EÚ+ ďalej zvyšujú normy a zlepšujú zabezpečovanie kvality svojich produktov v oblasti informácií o krajine pôvodu. Krajiny EÚ+ vytvorili a vymieňali si

medzi sebou širokú škálu pravidelných publikácií a nových publikácií, z ktorých mnohé sú k dispozícii prostredníctvom portálu COI úradu EASO. Tieto publikácie týkajúce sa COI sú často založené na vyšetrovacích misiách krajín EÚ+ uskutočnených v tretích krajinách. Vo všeobecnosti mnohé vnútroštátne útvary pre informácie o krajine pôvodu pokračovali v spolupráci s úradom EASO a ich partnermi v iných krajinách, a to aj v rámci siete úradu EASO.

Keďže mnohé žiadosti sa v roku 2018 presunuli do druhého stupňa, súdy a tribunály mali viac príležitostí prijímať objasňujúce rozhodnutia, čím sa ďalej formovali iné oblasti potrieb v rámci konania o azyle.

Acquis EÚ v oblasti azylu zahŕňa pravidlá týkajúce sa identifikácie a poskytovania podpory žiadateľom o azyl, ktorí potrebujú osobitné procesné záruky (najmä v dôsledku mučenia, znásilnenia alebo akejkoľvek inej formy psychického, fyzického, či sexuálneho násillia). Jednou z kľúčových skupín sú maloleté osoby bez sprievodu uchádzajúce sa o ochranu bez starostlivosti zodpovednej dospelých osoby. Prítomnosť maloletých osôb bez sprievodu viedla k viacerým zmenám v krajinách EÚ+. Medzi ne patria najmä úpravy prijímacej kapacity pre maloleté osoby bez sprievodu v závislosti od

príslušných tokov a zlepšenie špecializovaných prijímacích zariadení, zlepšenie starostlivosti aj prostredníctvom spolupráce medzi vnútroštátnymi orgánmi a subjektmi z neziskového sektora, ďalšie investície do kvality a kvantity rodinnej starostlivosti, zavedenie opatrení na včasnú identifikáciu a procesných záruk zameraných na zabezpečenie blahobytu a sociálneho rozvoja maloletých osôb, využívanie nových technológií na posudzovanie veku a úsilie o zlepšenie odborných znalostí zamestnancov pracujúcich s maloletými osobami bez sprievodu. Podobne špecializované prijímacie zariadenia a služby boli hlavnou zložkou vývoja v súvislosti s inými zraniteľnými skupinami, pričom mnohé krajiny zriadili špecializované zariadenia, ako aj mechanizmy na identifikáciu a sprostredkovanie. Subjekty občianskej spoločnosti vo viacerých krajinách vyjadrili obavy týkajúce sa primeranosti podmienok prijímania zraniteľných osôb a nedostatkov v poskytovaní systematickej a prispôsobenej pomoci.

Osoby, ktorým bola priznaná forma medzinárodnej ochrany v krajine EÚ+, môžu využívať celý rad práv a výhod spojených s týmto postavením. Konkrétne práva udelené osobám, ktorým sa poskytla medzinárodná ochrana, sú obvykle stanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch a politikách. Legislatívne, politické a praktické zmeny v obsahu ochrany v krajinách EÚ+ v priebehu roka 2018 boli v prevažnej miere zamerané na osoby, ktorým sa poskytla medzinárodná ochrana, ale aj na väčšie skupiny štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osoby z migračného prostredia, a to v závislosti od osobitného kontextu krajiny.

Celkové trendy v krajinách EÚ+ je ťažké identifikovať, keďže vývoj bol ovplyvnený špecifickými profilmi príjemcov a celkovými charakteristikami migrácie vo vnútroštátnom kontexte. Objavili sa dve

oblasti, v súvislosti s ktorými sa zdanlivo nahromadilo viacero zmien: pravidelné preskúmanie postavenia ochrany a jazykové a sociálno-kultúrne kurzy súvisiace s oblasťou zamestnania.

Pokiaľ ide o návraty, krajiny EÚ+ v roku 2018 pokračovali v boji za účinné návraty tých, ktorých žiadosť o azyl bola zamietnutá, pričom realitou v tejto oblasti je celkový relatívne nízky pomer účinných návratov. Agentúra Frontex vo svojej výročnej analýze rizík za rok 2019 uviedla, že počet účinných návratov v roku 2018

opäť nespĺňa požiadavky rozhodnutí vydaných členskými štátmi o návrate migrantov. V tejto súvislosti sa legislatívne zmeny zavedené v EÚ+ zameriavali na uľahčenie návratu bývalých žiadateľov, a to buď ukončením automatického odkladného účinku odvolaní pre určité profily žiadateľov, na ktorých sa vzťahujú zrýchlené alebo špeciálne postupy, alebo minimalizáciou rizika úteku, alebo podniknutím krokov na zabezpečenie toho, aby existovali potrebné cestovné doklady v prípade, že sú potrebné na účely návratu.

Obráťte sa na EÚ

Osobne

V rámci celej EÚ existujú stovky informačných centier Europe Direct. Adresu centra najbližšieho k vám nájdete na tejto webovej stránke: https://europa.eu/european-union/contact_sk

Telefonicky alebo e-mailom

Europe Direct je služba, ktorá odpovedá na vaše otázky o Európskej únii. Túto službu môžete kontaktovať:

- prostredníctvom bezplatného telefónneho čísla: 00 800 6 7 8 9 10 11 (niektorí operátori môžu tieto hovory spoplatňovať),
- prostredníctvom štandardného telefónneho čísla: +32 22999696, alebo
- e-mailom na tejto webovej stránke: https://europa.eu/european-union/contact_sk

Vyhľadávanie informácií o EÚ

Online

Informácie o Európskej únii sú dostupné vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie na webovej stránke Europa: https://europa.eu/european-union/index_sk

Publikácie EÚ

Publikácie EÚ, bezplatné alebo platené, si môžete stiahnuť alebo objednať z kníhkupectva na webovej stránke <https://publications.europa.eu/sk/publications>. Ak chcete získať viac než jeden výtlačok bezplatných publikácií, obráťte sa na službu Europe Direct alebo vaše miestne informačné centrum (pozri https://europa.eu/european-union/contact_sk).

Právo EÚ a súvisiace dokumenty

Prístup k právnym informáciám EÚ vrátane všetkých právnych predpisov EÚ od roku 1952 vo všetkých úradných jazykoch nájdete na webovej stránke EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu>

Otvorený prístup k údajom z EÚ

Portál otvorených dát EÚ (<http://data.europa.eu/euodp/sk>) poskytuje prístup k súborom dát z EÚ. Dáta možno stiahnuť a opätovne použiť bezplatne na komerčné aj nekomerčné účely.

BZ-02-19-250-SK-C

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

ISBN 978-92-9476-775-2
doi:10.2847/790526